

Aleg. 102.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych
za rok 1882.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiej Izbie przez c. k. rząd zamknięcie rachunków z dochodów i wydatków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 24. Września do zbadania komisji budżetowej. Komisya ukończywszy tę czynność przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie.

Najprzód komisya z uznaniem zaznacza, że w *formie* tego zamknięcia rachunków zastosowano się do niektórych z pomiędzy uwag wyrażonych przez naszą komisję w sprawozdaniach z zamknięcia rachunków indemnizacyjnych z r. 1880. i 1881. a przyjętych przez Sejm do wiadomości. Albowiem w dziale dochodów, sumę wypłacaną ze skarbu państwa jako subwencję czyli uposażenie funduszków indemnizacyjnych galicyjskich, oddzielono od sum dawanych w ciągu roku z tego skarbu państwa jako zaliczki nieoprocentowane lecz zwrotne, i rzeczywiście w ciągu tegoż samego roku zwrócone, — a które są istotnie nie dochodem rzeczywistym, lecz tylko tak zwaną pozycją przebiegającą. Nadmienimy zaś tutaj, że ten błąd w formie pozostał jeszcze po części w przedłożonym przez rząd projekcie budżetu funduszków indemnizacyjnych. Powtórę za r. 1882 przeprowadzono w zupełności tę zmianę, iż w zamknięciu rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych zapisano w oddzielnych pozycjach dochody z dwóch oddzielnych źródeł, to jest dochody z wypłat na rentę i dochody z własnego majątku.

Co do *istoty rzeczy*, przedłożone przez rząd zamknięcie rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za rok 1882. wykazuje, że wydatki funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego i funduszu indemnizacyjnego krakowskiego, były pokryte w zupełności dochodami tych funduszków w roku wspomnianym bez wyczerpania nawet pozostałości z rachunków lat dawniejszych, przekazanej na pokrycie wydatków 1882 r. Wprawdzie chwilowo na pokrycie

bieżących wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego zaliczono z funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego 30.000 zł., ale te 30.000 zł. zwrócił fundusz krakowski funduszowi wschodnio galicyjskiemu jeszcze w ciągu tego samego 1882 r., przeto nie był to rzeczywisty dochód i wydatek, ale tylko przebiegająca pozycja. Jedyne rachunki funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego r. 1882 zdają się na pierwszy rzut oka wykazywać przewyżkę wydatków nad dochody budżetem oznaczone, czyli niedobór w kwocie 78.445 zł., pokryty zaliczką, daną z dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego, a raczej daną z tej części subwencji płaconej ze skarbu państwa dla *obu* funduszy indemnizacyjnych wschodnio i zachodnio galicyjskiego, którą budżet na r. 1882. przekazał dla funduszu wschodnio-galicyjskiego. Jednak jeżeli zważymy, że suma 2,625.000 zł. wypłacana jest corocznie na mocy patentu cesarskiego obu funduszom indemnizacyjnym galicyjskim bez bliższego oznaczenia, jaka część z tej subwencji przypada dla jednego, a jaka część dla drugiego funduszu; powtóre, jeżeli zważymy, że subwencja ta rozdzielana jest w budżecie tylko tymczasowo między te fundusze odpowiednio przewidywanym w chwili układania budżetu wydatkom tych dwóch funduszy, a następnie gdy rzeczywiste dodatki wykażą potrzebę odmiennego rozdziału subwencji, rozdział ten jest wykonany odpowiednio rzeczywistym wydatkom każdego funduszu, — przyznać winniśmy, że fundusz zachodnio-galicyjski nie miał istotnie w 1882 r. niedoboru, lecz, że owa przewyżka wydatków w kwocie 78.445 zł. nad dochody budżetem preliminowane, pokrytą została w całości odpowiedniemi rzeczywistemu wydatkowi rozdzielaniem subwencji państwowej i powiększeniem części przypadającej zachodnio galicyjskiemu funduszowi indemnizacyjnemu z tej subwencji państwowej, dawanej łącznie dla obu funduszy indemnizacyjnych.

Druga ogólna uwaga, którą należy wysnuć z zamknięcia rachunków wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych za r. 1882, jest, że zapas kasowy z końcem r. 1882. przeznaczony wprawdzie w części na dochód tegoż roku, zmniejszył się w porównaniu z zapasem kasowym z końcem r. 1881; mianowicie w funduszu wschodnio-galicyjskim z 84.674 zł. na 65.774 zł.; w funduszu krakowskim z 17.660 zł. na 12.228 zł., w funduszu zaś zachodnio galicyjskim zapas kasowy został prawie ten sam a mały, gdyż z końcem 1881. wynosił 127 zł., zaś z końcem 1882 r. 128 zł., albowiem w 1881. cała prawie pozostałość z rachunków tego funduszu, bo 106.525 zł. przeniesioną została do majątku tegoż funduszu zachodnio-galicyjskiego. Nadmienić także należy, że i w ciągu 1882 r. część dochodów w każdym funduszu użyto na zakup obligacji indemnizacyjnych, będących własnością funduszu, czyli przeniesiono tę część dochodów do jego majątku.

Po tych ogólnych uwagach, które nam nastęrczyło zamknięcie rachunków wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych za rok 1882, przechodzimy do szczegółowego zbadania zamknięcia rachunków każdego funduszu indemnizacyjnego za tenże rok.

Ogół *dochodów* funduszu indemnizacyjnego *Galicyi wschodniej* obrachowano w budżecie na 1882 na sumę 3,669.215 zł.; według zaś przedłożonego przez rząd zamknięcia rachunków za ów rok, ogół dochodów rzeczywistych w 1882. r. wynosił 3,814.749 zł. 47 ct. (nie wliczając bynajmniej w te dochody rzeczywiste zaliczek nieprocentowanych ze Skarbu państwa chwilowo danych w ciągu 1882 r. w ogólnej sumie 895.274 zł. i w ciągu tegoż r. 1882 zwróconych skarbowi państwa w tejże samej sumie, a niewłaściwie zapisanych w zamknięciu rachunków w poczet dochodów rzeczywistych i w poczet wydatków rzeczywistych, gdyż były to istotnie ich pozycje przebiegające). Jednak jeżeli od tego ogółu dochodów rzeczywistych, wykazanego w sumie 3,814.749 zł. 47 ct., odtrącimy kwotę 78.445 zł. 11 ct., o którą to kwotę należało zmniejszyć i zmniejszono w istocie część przypadającą z subwencji państwowej dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, gdyż o tę kwotę należy powiększyć część przypadającą z tej subwencji funduszowi zachodnio-galicyjskiemu, w takim razie ogół rzeczywistych dochodów funduszu wschodnio-galicyjskiego w 1882. r. wynosił istotnie 3,736.304 zł. 36 ct.

Lecz i ten sprostowany ogół rzeczywistych dochodów w 1882. r. funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego był większy od ogółu dochodów przewidzianych w budżecie wprawdzie nie o 145.534 zł. 47 ct. (bo wyłączamy z dochodów rzeczywistych kwotę 78.445 zł. 11 ct.) lecz o 67.089 zł. 36 ct.

Porównawszy szczegółowo pozycje dochodów rzeczywistych z preliminowanymi, widzimy, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych znacznie i głównie w tytule II. „zasiłek od kraju“; albowiem dochód z dodatku indemnizacyjnego, uchwalonego w wysokości 30 ct. do każdego złotego całej należności wszystkich podatków państwowych bezpośrednich, preliminowano w budżecie na 1882. r. w sumie 2,044.434 zł., przyniósł on zaś rzeczywiście 2,188.505 zł. 69 ct., przeto przyniósł w 1882. r. *więcej niż przewidziano* o 144.071 zł. 69 ct. (Nadmienimy w nawiasie, iż w roku poprzednim 1881. dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości 45 ct. do każdego złotego ordynaryum podatków bezpośrednich, przyniósł rzeczywiście 641.257 zł. 61 ct. na poczet zaległej należności dodatku z lat dawniejszych, a 1,572.142 zł. 67 ct. na poczet należności bieżącej za r. 1881, razem 2,131.858 zł.).

Ta przewyżka dochodu rzeczywistego w 1882. r. z dodatku indemnizacyjnego nad preliminowany na ów rok nie powstała z tego powodu, że w ogólnej sumie dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego pobranego w 1882. roku a wynoszącej 2,188.505 zł., mieści się 483.066 zł. 22 ct. ściągniętej zaległości dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych, gdyż z należności bieżącej za rok 1882 dodatku indemnizacyjnego ściągnięto w owym roku tylko 1,705.439 zł. a zaległo z tej należności bieżącej *więcej niż* ściągnięto zaległości dodatku z lat poprzednich; albowiem ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego we wschodniej części Galicji wynosił z końcem 1881. r. 1,016.084 zł. 87 ct., zaś z końcem 1882. r. wynosił 1,129.739 zł. 54 ct., przeto w ciągu 1882. r. wzrósł jeszcze ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego w wschodniej części Galicji o 113.654 zł. 67 ct.

Pierwszym istotnym powodem przewyżki dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego w 1882. r. dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego nad dochód preliminowany na tenże rok, był fakt, iż zapłacone w 1882 r. przez Dyrekcyę dróg żelaznych „Karola Ludwika“ i „północnej“ dodatki indemnizacyjne do podatku dochodowego i zarobkowego, zarachowano w całej sumie do dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, chociaż część tej sumy należną była funduszom indemnizacyjnym zachodnio-galicyjskiemu i krakowskiemu, zaś skuteczniejszy zwrot tego dochodu zamieszczono w oddzielnej pozycji wydatków tego roku 1882, jak to niżej ujrzymy.

Drugim istotnym powodem tej przewyżki dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego nad preliminowany było, że podstawa do wymiaru i poboru dodatku indemnizacyjnego była istotnie szersza, niż ją obrachowano przy preliminowaniu dochodu z tego dodatku, to jest, że dochód z podatków bezpośrednich państwowych, od których wymierza się dodatek indemnizacyjny, był większy, niż go obrachowano przy układaniu budżetu. Dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich we wschodniej części Galicji obliczono przy układaniu budżetu na 1882 r. na 68.147 zł. 82 ct., przyniósł zaś istotnie na poczet należności bieżącej i zaległej 72.950 zł. 17 ct.

Przytoczę w tym miejscu następujące zestawienie dat wyciągniętych z zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych za 1882, przedstawiające dochód preliminowany i rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego w r. 1882. dla każdego z tych funduszy i dla wszystkich trzech razem, oraz wykazujące, ile dochodu przyniósł jeden cent dodatku indemnizacyjnego z całej Galicji i krakowskiego, gdyż zestawienie to użyteczne być może dla orjentowania się przy układaniu i roztrząsaniu preliminarza funduszy indemnizacyjnych.

Przedłożone przez rząd zamknięcie rachunków funduszu indemnizacyjnego za r. 1882. wykazało, że dochód z dodatku indemnizacyjnego, uchwalony na r. 1882. w wysokości 30 ct. do

każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich, preliminowany z wschodniej części Galicyi w sumie 2,044,434 zł., przyniósł rzeczywiście 2,188.505 zł. 69 ct., więcej o 144.071 zł. 69 ct. niż preliminowano; z zachodniej części Galicyi preliminowany w kwocie 803.333 zł., przyniósł rzeczywiście 851.806 zł. 7 ct. o 48.443 zł. 7 ct. więcej niż preliminowano; a dochód z dodatku indemnizacyjnego uchwalonego w wysokości 20 ct. dla funduszu krakowskiego, preliminowany w kwocie 166.442 zł., przyniósł rzeczywiście 178.124 zł. 18 ct., przeto więcej o 11.682 zł. 18 ct. niż preliminowano; ogółem dochód rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi i krakowskiego w 1882. r. wynosił 3, 218.435 zł. 94 ct. Dochód z 1go centa dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich, preliminowany na 1882 z wschodniej części Galicyi na 68.147 zł. 82 ct., z zachodniej części Galicyi na 26.778 zł. 78. ct, zaś z krakowskiego na 8.322 zł. 21 ct., a zatem dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi i krakowskiego, preliminowany w budżecie na 1882. r. na 103.248 zł. 81 ct., wynosił rzeczywiście według urzędowego zamknięcia rachunków: z wschodniej części Galicyi 72.950 zł. 17 ct., w zachodniej części Galicyi 28.393 zł. 54 ct., zaś z krakowskiego 8.906 zł. 3 ct. Zatem jeden cent dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich przyniósł dochodu z całej Galicyi i Krakowskiego 110.249 zł. 74 ct.

Ale w tej sumie dochodów rzeczywistych z dodatku indemnizacyjnego pobranego w 1882. r. wynoszącej 3,218.435 94 ct., mieści się oprócz pobranej od podatkujących należności dodatku indemnizacyjnego za 1882. i pobranej zaległości z lat dawniejszych, także zwrot uskuteczony w 1882 przez fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski funduszom indemnizacyjnym zachodnio-galic. i krakowskiemu należnej tym funduszom części dodatków indemnizac. zapłaconych w 1881. i w 1882. przez Dyrekcyę dróg żelaznych „Karola Ludwika“ i „północnej“, zarachowanej na dochód funduszu wschodnio-galicyjskiego a zwróconej przez ten fundusz w 1882. Zwrot ten wynosił 156.013 zł. 71 ct. Po potrąceniu tej kwoty od całej sumy dochodów rzeczywistych z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r. 3,218 435 zł. 94 ct., okazuje się, że podatkujący zapłacili na poczet należności za r. 1882 i należności zaległych z lat dawniejszych, rzeczywiście 3,062.422 zł. 23 ct., a jeden cent dodatku indemnizacyjnego zapłaconego przez podatkujących w 1882 r. do każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich, przyniósł z całej Galicyi i krakowskiego *rzeczywiście dochodu* funduszom indemnizacyjnym 105.049 zł.

Jakkolwiek w powyżej wykazany ogół dochodów z dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi w r. 1882, wynoszący 3,218.435 zł. 94 ct., wpłynęło w r. 1882 na poczet zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych 707.073 zł. 13 ct., jednak znów z bieżącej za r. 1882 należności dodatku indemnizacyjnego zaległo w 1882 r. więcej o 48.932 zł. 52 ct. niż ściągnięto w tymże roku zaległej należności z lat dawniejszych, albowiem ogół zaległych należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych z całej Galicyi i Krakowskiego wynosił z końcem 1881 r. 1,468.918 zł. 16 ct., jak to wykazało sprawdzone zamknięcie rachunków indemnizacyjnych za r. 1881; zaś ogół zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych z całej Galicyi i Krakowskiego (pomimo spłacenia w 1882 r. 707.073 zł. tych zaległości z lat dawniejszych) wynosił z końcem 1882 r. 1,517.851 zł. 45 ct., przeto więcej o 48.933 zł. 29 ct. niż z końcem 1881 r., jak to wykazuje zamknięcie rachunków za r. 1882. Ztąd wynika, że dochód rzeczywisty z jednego centa dodatków indemnizacyjnych zapłaconych przez podatkujących w 1882 r. z całej Galicyi i Krakowskiego, 105.049 zł. równał się prawie należności bieżącej z jednego centa dodatku indemnizacyjnego w r. 1882.

Po tem zestawieniu ogólnych rezultatów dochodu z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r., wracamy do porównywania innych tytułów dochodów rzeczywistych funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego za 1882 r. z dochodami na tenże rok preliminowanymi.

Dochody rzeczywiste funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego były także większe od preliminowanych w 3ciej pozycji dochodów „z własnego majątku“, gdyż gotówka za wylosowane obligacje przyniosła rzeczywiście 40.845 zł., a dochód ten przypadkowy nie był wcale przewidziany w budżecie na r. 1882.

Po 3cie dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych na r. 1882 w tytule „wpłat na kapitały“, gdyż dochód z tych wpłat przewidziany był w kwocie 3.155 zł., a przyniósł rzeczywiście 15.437 zł., przeto więcej o 12.282 zł., a to z powodu, że w tym roku spłacono zaległości z lat poprzednich.

Po 4te dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w 5ej pozycji „rozmaitych przychodów“, bo zwrot za kupony brakujące przy obligacjach przedstawionych do wypłaty przyniósł istotnie 11.975 zł., a przewidziany był w budżecie na 3.050 zł.; powodem zwiększenia się dochodu w tej pozycji było, że przy przedłożonych do wypłaty obligacjach indemnizacyjnych brakowało wiele kuponów.

Przewyżka dochodów rzeczywistych nad preliminowane w czterech wyżej wskazanych tytułach (pomijając pomniejsze przewyżki) spowodowałaby daleko znaczniejszą przewyżkę ogółu dochodów rzeczywistych nad preliminowane, niżli wyżej wykazana, gdyby dochody rzeczywiste w r. 1882 nie były znów mniejsze od preliminowanych na ów rok w trzech tytułach. Mianowicie: dochód z odsetek od obligacyj będących własnością funduszu preliminowano na 42.746 zł., albowiem taka była wartość kuponów mających zapasć w 1882 r. od tych obligacyj; jednak kuponów tych nie zrealizowano, bo za nie należytość miał płacić sam sobie fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski, lecz je zniszczono, w skutek czego cały wydatek na spłatę kuponów zapadłych w 1882 r. zmniejszył się o tę samą sumę 42,746 zł., jak to ujrzymy roztrząsając dział wydatków. Nawiasowo nadmieniamy tutaj, że dla porządku rachunków należy zawsze wstawiać w budżet dochodów, jak to uczyniono, sumę przypadającą za kupony od własnych obligacyj zapasć mające w roku budżetowym, gdyż w dziale wydatków wstawia się całą należytość za wszystkie kupony od obligacyj indemnizacyjnych mających zapasć w roku budżetowym. — Powtóre dochody rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych w 5tej pozycji dochodów z własnego majątku, albowiem w budżecie na r. 1882 preliminowano w tej pozycji kwotę 72.930 zł. przekazaną z pozostałości z rachunków lat przeszłych na pokrycie wydatków r. 1882, a wzięto rzeczywiście z tej pozostałości z rachunków tylko 17.245 zł., gdyż nie było potrzeby brać więcej dla pokrycia wydatków w 1882 r. Po trzecie w tytule III. dochodów z subwencji ze skarbu państwa, preliminowano dla funduszu wschodnio-galicyjskiego 1,499.964 zł.; użyto zaś istotnie z subwencji państwowej wypłacanej corocznie łącznie dla obu funduszy indemnizacyjnych w sumie 2,625.000 zł. na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego 1,421.518 zł. 89 ct.; a na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w tymże 1882 r. 1,203.481 zł. 11 ct., a ta kwota 78.445 zł. 11 ct., o którą trzeba było zmniejszyć przy rzeczywistym rozdziale subwencji państwowej między oba fundusze, część preliminowaną dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, a powiększyć część preliminowaną dla funduszu zachodnio-galicyjskiego — jest zapisana w zamknięciu rachunków jako zaliczka z funduszu wschodnio-galicyjskiego dla funduszu zachodnio-galicyjskiego.

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego obrachowano w budżecie na 1882 r. na sumę 3,669.215 zł.; przedłożone zaś przez rząd zamknięcie rachunków wykazuje, że rzeczywiste wydatki tegoż funduszu wynosiły w 1882 r. ogółem 3,736.304 zł. 36 ct., (nie wliczając w wydatki rzeczywiste zaliczek chwilowo wziętych w 1882 r. ze skarbu państwa i w tymże samym roku temuż skarbowi zwróconych, które były pozycją przebiegającą, a nie wydatkiem rzeczywistym, oraz nie wliczając w ogół wydatków rzeczywistych funduszu wschodnio-galicyjskiego wspomnianej tylekrotnie kwoty 78.445 zł. 11 ct., o którą tylko należy zmniejszyć dochody preliminowane dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego). Przeto wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych na 1882 r. o 67.089 zł. 36 ct.

Porównywując szczegółowe pozycje wydatków rzeczywistych z prelimitowanymi, okazuje się, że wydatki rzeczywiste były *większe* od prelimitowanych w pozycji 5ej „na zakupno obligacyj indemnizacyjnych“, gdyż na ten wydatek nie prelimitowano a zakupiono obligacyj za 28.334 zł., albowiem taką sumę można było użyć z dochodów bieżących na cel powyższy. Powtórne wydatki rzeczywiste były większe od prelimitowanych w pozycji 6ej „rozmaite wydatki“, albowiem w tej pozycji mieszczącej różne zwroty, prelimitowano wydatki na 76.580 zł., wydano zaś rzeczywiście 181.250 zł., przeto wydano więcej niż prelimitowano o 104.670 zł., albowiem oprócz zwrotu podatku nadpłaconych przez nich podatków indemnizacyjnych, który to zwrot wynosił 24.683 zł., oddał fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski w 1882 r. funduszom indemnizacyjnym zachodnio-galicyjskiemu i krakowskiemu sumę 156.013 zł. jako należne im dodatki indemnizacyjne zapłacone w 1881 r. i w części 1882 r. przez dyrekcje dróg żelaznych „północnej“ i „Karola Ludwika“, a zarachowane w owym roku w całości na dochód funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego. Natomiast wydatki były *mniejsze* od prelimitowanych: w tytule Iym „koszta zarządu“ o 1.284 zł., gdyż prelimitowano 23.000 zł., a wydano 21.716 zł.; dalej w tytule IIym, gdyż na spłatę obligacyj indemnizacyjnych prelimitowano 1.610.700 zł., odpowiednio planowi losowania i umorzenia tych obligacyj, wydano zaś na spłatę obligacji indemnizacyjnych wylosowanych w dawniejszych latach, a przedłożonych do zapłaty w 1882 r. 228.091 zł., a na spłatę obligacji wylosowanych w 1882 r. i przedłożonych do wypłaty w tymże roku 1,376.928 zł., razem wydano rzeczywiście na spłatę obligacyj 1,605.019 zł. mniej o 5.680 zł. niż prelimitowano. W tytule IVym wydatek na „renty dla uprawnionych“, prelimitowano w sumie 1,957,763 zł. odpowiednio należności za kupony mające zapaść w 1882 r.; zapłacono zaś rzeczywiście za kupony zapadłe w latach poprzednich, lecz przedłożone do wypłaty w 1882 r. 140,179 zł. 13 ct., a za kupony zapadłe w 1882 r. i w tymże roku przedłożone do wypłaty 1,743.030 zł. 68 ct., razem wypłacono za kupony 1,889.209 zł. 81 ct., mniej o 68.553 zł. 19 ct. niż prelimitowano; albowiem nie wszystkie kupony zapadłe w 1882 r. przedłożono do wypłaty, a między innymi sam fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski za kupony od własnych obligacyj zapadłe w 1882 r., a wynoszące sumę 42.746 zł. nie wypłacił sam sobie tej sumy, lecz zniszczył te kupony, w skutek czego zmniejszył się ogólny wydatek za kupony o tę kwotę.

Jeżeli ogół wydatków rzeczywistych w 1882 r. wynoszących sumę 3,736,304 zł. 36 ct. porównamy z ogółem dochodów rzeczywistych w tymże roku sprostowanym wyżej z sumy 3,814,749 zł. 47 ct., na 3,736,304 zł. 36 ct., (gdyż o kwotę 78,445 zł. 11 ct. należy zmniejszyć ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, a powiększyć ogół dochodów rzeczywistych funduszu zachodnio-galicyjskiego, jak to przedstawiliśmy roztrząając wyżej dział dochodów) w takim razie widzimy, że ogół rzeczywistych wydatków funduszu wschodnio-galicyjskiego w 1882 r. był równy ogółowi rzeczywistych dochodów w tymże roku.

Majątek własny funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego wynosił z końcem 1882 r. 1,131.791 zł. 51 ct., licząc obligacje indemnizacyjne będące własnością tegoż funduszu według ich imiennej wartości; przeto majątek ten zmniejszył się w ciągu 1882 r. o 27.501 zł. 8 ct., gdyż z końcem 1881 r. wynosił 1,159.292 zł. 59 ct., a zmniejszył się głównie z powodu, że wylosowano za 40.845 zł. obligacje będące własnością funduszu, i gotówkę tę użyto na pokrycie wydatków funduszu. Stan majątku w 1882 r. wykazany jest szczegółowo na 11 str. zamknięcia rachunków.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego wynosiły z końcem 1882 r. ogółem 2,556.711 zł. 79 ct., a gdy z końcem 1881 r. wynosiły ogółem 2,391.325 zł. 8 ct. jakto wykazaliśmy w sprawozdaniu naszej komisji o zamknięciu rachunków za ów rok, przeto wzrosły o 165.386 zł. 71 ct. To powiększenie się aktywów powstało głównie z wzrostu zaległej u kraju należności dodatku indemnizacyjnego, która w ciągu 1882 r. wzrosła z sumy 1,016.084 zł. na

1,129.739 zł, oraz powstało ze wzrostu ilości kuponów zapadłych od obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu.

Passywa (stan bierny) funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego z końcem 1882 r. były następujące: po 1sze należność za wydatki na zarząd funduszem 294 zł. 97 ct., 2gie należność za wylosowane obligacje, a dotychczas nie przedstawione do wypłaty 518.721 zł.; 3cie kapitały zlikwidowane a dotychczas nieasygnowane 3.025 zł. 57 ct.; 4te odsetki od obligacyj indemnizacyjnych, to jest należność za kupony zapadłe do końca 1882 r. a jeszcze nieprzedłożone do wypłaty 698.437 zł. 53 ct.; 5te renta roczna od nieasygnowanych kapitałów 12 zł. 30 ct.; 6te nadpłaty w dodatkach indemnizacyjnych, które zwrócić należy opodatkowanym — 50.761 zł. 74 ct.; 7me nadpłaty w kapitałach i rentach i rozmaite wydatki 181 zł.; 8me depozyta 65,774 zł. 20 ct.; 9te a główne passywum, które stanowi należność za obligacje indemnizacyjne wschodnio-galicyskie pozostające do losowania i spłaty czyli umorzenia w latach od początku 1883 do do 1898 włącznie, wynosi sumę 37,551.706 zł. 50 ct.; przeto ogół passywów tego funduszu wynosił z końcem 1882 r. 38,888.914 zł. 82 ct. A gdy ogół passywów tegoż funduszu indemnizacyjnego z końcem r. 1881 wynosił 40,446.871 zł. 34 ct., przeto zmniejszyły się passywa w ciągu 1882 r. o 1,557.956 zł. 52 ct.

W poczet passywów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego nie wpisujemy bynajmniej zamieszczonej w rządowym zamknięciu rachunków za rok 1882 sumy 43,635.148 zł. 71 ct. (z końcem 1881 r. wynosiło to niesłuszne passywum 42,213.629 zł. 82 ct.), powstałej z subwencji wypłacanej corocznie przez skarb państwa funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyskiemu od r. 1858 r., oraz powstałej z zaliczek dawanych przez skarb państwa temuż funduszowi indemnizacyjnemu przed 1858 r., albowiem nieuzasadnionego roszczenia skarbu państwowego do zwrotu tych subwencji i zaliczek nie uznaje Wysoki Sejm i nigdy nie uznał.

Przystępujemy do zdania sprawy z przedłożonego przez rząd zamknięcia rachunków funduszu indemnizacyjnego *zachodnio-galicyskiego*.

Ogół *dochodów* tego funduszu preliminowano w budżecie na r. 1882 w sumie 2,053.057 zł. Według zaś przedłożonego przez rząd zamknięcia rachunków, ogół dochodów rzeczywistych funduszu zachodnio-galicyskiego, wynosił w 1882 r. 2,002.251 zł. 86 ct. Lecz gdy w poczet dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicysk. policzymy, jak to należy, tak nazwaną w zamknięciu rachunków zaliczkę daną z funduszu indem. wschodnio-galic. funduszowi zachodnio-galicyskiemu w kwocie 78.445 zł. 11 ct., a raczej powiększymy o tę kwotę część przypadającą dla funduszu zachodnio-galicyskiego z subwencji państwowej wypłacanej corocznie dla obu funduszy łącznie, a r. dzielanej tylko odpowiednio wydatkom tychże funduszy, jak to już wyżej przedstawialiśmy. w takim razie okazuje się, że ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego wynosił istotnie 2,084.696 zł. 97 ct., przeto ogół rzeczywistych dochodów był większy od ogółu preliminowanych o 31.139 zł. 97 ct.

Porównawszy szczegółowo pozycje rzeczywistych dochodów w 1882 r. z preliminowanymi na ów rok, widzimy, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w tytule II, „zasiłek od kraju“, gdyż dochód z dodatku indemnizacyjnego preliminowany był na 1882 r. w sumie 803.363 zł., przyniósł zaś rzeczywiście na poczet należności zaległych z lat dawniejszych 182.558 zł. 76 ct., na poczet należności bieżącej 669.247 zł. 31 ct., razem 851.806 zł. 7 ct., przeto przyniósł więcej niż preliminowano o 48.443 zł. 7 ct. — (Nawiasowo nadmieniam, że w roku poprzednim 1881 dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości 45 ct.

od każdego złotego ordynaryum podatków bezpośrednich, przyniósł tytułem należności bieżącej za 1881 rok 662.774 zł., a tytułem należności zaległych z lat ubiegłych 171.048 zł. razem 853.822 zł.).

Powodem większego dochodu rzeczywistego w 1882 z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu zachodnio-galicyskiego, niż był preliminowany na ów rok, nie jest i być nie może przytoczony w zamknięciu rachunków ten fakt, iż fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyski zwrócił w 1882 r. funduszowi zachodnio-galicyskiemu należną mu część dodatków indemnizacyjnych zapłaconych w 1881 r. przez dyrekcje dróg żelaznych, „północnej“ i „Karola Ludwika“ a zarachowanych w 1881 r. w całości na rzecz funduszu wschodnio-galicyskiego; fakt ten nie uzasadnia przewyżki dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego nad preliminowany, albowiem natomiast nie oddano w 1882 r. znów funduszowi zachodnio-galicyskiemu należnej mu części dodatków indemnizacyjnych, zapłaconych przez dyrekcje wspomniane za r. 1882, jak to w innym miejscu wykazuje to samo zamknięcie rachunków. Istotnym powodem większego, niż preliminowano, dochodu rzeczywistego w 1882 r. z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu zachodnio-galicyskiego było to, że w 1882 r. ściągnięto więcej zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych, niżli zaległo należności bieżącej tegoż dodatku za r. 1882; albowiem ogół zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych w zachodniej części Galicji wynosił z końcem 1881 r. 364.791 zł. 60 ct. a. w., zaś z końcem 1882 r. wynosił tylko 292.709 zł. 41 ct., przeto w ciągu 1882 r. zmniejszył się ogół zaległej należności dodatku indemnizacyjnego w zachodniej części Galicji o 72.082 zł. 19 ct.

Jednak nadmienić tu winniśmy, że to ściągnięcie w 1882. r. na dochód funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego więcej należności dodatku indemnizacyjnego zaległej z lat dawniejszych, niż zaległo w tymże roku bieżącej należności tegoż dodatku, nie ma wpływu na ogół dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego w 1882. r. wszystkich trzech funduszy; albowiem wykazaliśmy już wyżej rozstrząsając zamknięcie rachunków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego, że znów na dochód tegoż funduszu ściągnięto w 1882. roku należności dodatku indemnizacyjnego zaległej z lat dawniejszych mniej o 113.654 zł. niż zaległo w tymże roku bieżącej należności tegoż dodatku.

Porównyując dalej pozycje rzeczywistych dochodów w r. 1882 funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego z preliminowanym na ów rok, widzimy, iż dochód rzeczywisty był także większy od preliminowanego w 1. i 2. pozycjach I. tytułu dochodów, albowiem dochód „z wypłat na kapitał“ preliminowano w kwocie 1.841 zł. a przyniósł 4.091 zł. 12 ct., przeto więcej o 2.250 zł. 12 ct.; w pozycji 2. dochód z „wypłat na renty“ preliminowano 678 zł. — a przyniósł istotnie 1.353 zł. — Dalej w tytule III. dochodów „subwencja ze skarbu państwa“ preliminowano z subwencji tej dla funduszu zachodnio-galicyskiego tylko 1.125.036 zł., zaś przy rzeczywistym rozdziale ogólnej sumy subwencyjnej wynoszącej, jak wiadomo, 2.625.000 zł., wypadło dać dla funduszu zachodnio-galicyskiego 1.203.481 zł. dla pokrycia wszystkich jego wydatków. powiększając sumę 1.125.036 zł. z tejże subwencji budżetem wyznaczoną o 78.445 zł. 11 ct., jak to już przedstawiliśmy rozstrząsając zamknięcie rachunków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego.

Wreszcie dochód rzeczywisty był większy od preliminowanego w 2. i 3. pozycjach dochodów z „własnego majątku“, gdyż odsetki od umieszczonej na procent pozostałości z rachunków roku poprzedniego przyniosły 3.000 zł., a za wylosowane obligacje indemnizacyjne otrzymano 7.770 zł., zaś w obu tych pozycjach nie preliminowano żadnego dochodu, bo go nie przewidywano przy układaniu budżetu.

Natomiast dochody rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych w 1. pozycji „dochodów z własnego majątku“; albowiem dochód z odsetek od obligacji indemnizacyjnych będących własnością funduszu zachodnio-galicyskiego preliminowano na 23.896 zł. — nie było

zaś żadnego dochodu rzeczywistego w tej pozycji, gdyż kuponów od własnych obligacyj indemnizacyjnych na powyższą sumę, zapadłych w 1882 r., nie zrealizowano, ale je zniszczono, z powodu przedstawionego już powyżej przy rozstrząsaniu zamknięcia rachunków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego. Powtóre, w budżet dochodów funduszu zachodnio-galicyjskiego na r. 1882 wstawił Wysoki Sejm kwotę 93.430 zł., jako część zapasu kasowego pozostałego w sumie 106.000 zł., wyznaczoną dla pokrycia wydatków tegoż funduszu w r. 1882; lecz rzeczywiście cały zapas kasowy przeniesiono do majątku tego funduszu indemnizacyjnego, bo zdołano pokryć wszystkie wydatki bez użycia tej preliminowanej sumy.

Ogół *wydatków* funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego obliczono w budżecie na r. 1882 na 2,053.057 zł., zaś przedłożone przez Rząd zamknięcie rachunków wykazuje, że rzeczywiste wydatki tegoż funduszu w r. 1882 wynosiły ogółem 2,084.696 zł. 97 ct, przeto wydano rzeczywiście więcej niż preliminowano o 31.639 zł. 97 ct. Mianowicie: na spłatę za wylosowane obligacje indemnizacyjne preliminowano 892.500 zł.; wydano zaś rzeczywiście 143.570 zł. na spłatę obligacyj wylosowanych w latach poprzednich a przedłożonych do wypłaty w r. 1882, zaś 779.341 zł. 50 ct. na spłatę obligacyj wylosowanych w 1882 r. i w tymże roku przedłożonych do wypłaty, razem wydano rzeczywiście w r. 1882 na spłatę obligacyj 922.918 zł 50 ct., przeto wydano więcej niż preliminowano o 30.418 zł. 50 ct. Powtóre, na zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych, zwrot nadpłaconych rent i odsetek preliminowano 8.000 zł., wydano rzeczywiście 15.352 zł. 46 ct., więcej o 7.352 zł. 46. ct. niż preliminowano, głównie z powodu, iż zwrócono znaczną część nadpłaty dodatków indemnizacyjnych z lat poprzednich. Dalej zwrócono w r. 1882 funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyjskiemu 17.641 zł. zaliczone w roku poprzednim, a na zwrot tej zaliczki nic nie preliminowano w budżecie na r. 1882, gdy go układano w r. 1880, albowiem zaliczkę dano dopiero w r. 1881. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu użyto 2.284 zł. 33 ct., a na ten wydatek nic nie preliminowano w budżecie, gdyż nie można było przewidzieć, czy po pokryciu wydatków bieżących pozostanie jaka kwota którą będzie można użyć na zakupno obligacyj.

Natomiast wydano mniej niż preliminowano: 1. na zarząd funduszem o 415 zł., — z powodu ciągłego zmniejszania się czynności w sprawach serwitutowych, wskutek czego zmniejszono adjutum praktykantom. Po 2. na rentę dla uprawnionych wyznaczono w budżecie 1,139.957 zł. zapłacono zaś rzeczywiście za kupony zapadłe w latach przeszłych a przedłożone do wypłaty w r. 1882. — 81.204 zł. 51 ct., za kupony zapadłe w r. 1882 i w tymże roku przedłożone do wypłaty, 1,029.055 zł. 81 ct., razem zapłacono za kupony 1,110.260 zł. 32 ct., przeto mniej niż preliminowano o 29.696 zł. 68 ct., a to z powodu, że nie wszystkie kupony zapadłe w r. 1882 przedłożono do wypłaty.

Jeżeli ogół rzeczywistych dochodów w r. 1882 wynoszący 2,084.696 zł. 97 ct., porównamy z ogółem rzeczywistych wydatków wynoszących tę samą sumę, widzimy, że istotnie nie było ani żadnego niedoboru ani pozostałości z rachunków, gdyż zwykłe dochodów użyto na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Majątek własny funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosił z końcem 1882 r. 680.303 zł. 78 ct., a gdy z końcem 1881 r. wynosił ten majątek 682.965 zł. 32 ct., przeto zmniejszył się o 2.661 zł. 54 ct. z powodu, że za mniejszą kwotę zakupiono obligacyj na własność funduszu, niż wynosiła gotówka za wylosowane własne obligacje użyta na pokrycie bieżących wydatków.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosiły z końcem 1882 roku 1,096.939 zł., a gdy z końcem 1881 roku ogół aktywów tego funduszu wynosił 1,130.885 zł. 89 ct., przeto aktywa zmniejszyły się o 33.946 zł. 89 ct., a to głównie z powodu, iż należność od kraju to jest zaległość dodatku indemnizacyjnego z końcem roku 1882 mniejszą była niż z końcem roku 1881, bo z końcem 1881 roku wynosiła 364.791 zł., a z końcem 1882 roku 292.709 zł.;

natomiast inne aktywa tego funduszu nieco wzrosły, jak okazuje stan aktywów przedstawiony w zamknięciu rachunków.

Passywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego były z końcem 1882 roku następujące: 1. należność powstała z wydatków na zarząd 357 zł. 33 ct.; 2. należność za obligacje wylosowane a dotychczas nie przedstawione do wypłaty 263.182 zł. 50 ct.; 3. kapitały zlikwidowane a jeszcze nie asygnowane 1.324 zł. 84 ct.; 4. odsetki od obligacji indemnizacyjnych, to jest kupony zapadłe po koniec 1882 roku a nie przedłożone jeszcze do owego czasu do wypłaty 373.146 zł. 44 ct.; 5. renty zlikwidowane a nie asygnowane 857 zł. 73 ct.; 6. nadpłata dodatków indemnizacyjnych przez opodatkowanych, którą zwrócić trzeba 22.394 zł. 68 ct.; 7. nadpłata rent i kapitałów 341 zł.; 8. depozyta obce 128 zł.; 9. i główne passywum, należność za obligacje indemnizacyjne już wystawione a pozostające jeszcze do losowania i spłaty od początku 1883 do 1898 roku włącznie 21,908.070 zł. Przeto ogół passywów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosił z końcem 1882 roku *22,570.404 zł. 31 ct.* Gdy zaś ogół passywów tegoż funduszu indemnizacyjnego wynosił z końcem 1881 roku 23,460.638 zł. 63 ct., przeto passywa tego funduszu zmniejszyły się w ciągu 1882 roku o 890.234 zł. 32 ct.

W poczet passywów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego nie wpisa-
liśmy zamieszczonej w rządowym zamknięciu rachunków sumy 31,537.411 zł. 84 ct. (z końcem 1881 roku suma ta wynosiła 30,333.930 zł.) powstałej z subwencyj wypłacanych corocznie przez Skarb państwa funduszowi zachodnio-galicyjskiemu od 1858 roku, i z zaliczek dawanych przez tenże Skarb przed 1858 rokiem, albowiem Wysoki Sejm nie uznał i nie uznaje nieuzasadnionej i niesłusznej pretensyi do zwrotu tych subwencyj i zaliczek.

Przechodzimy do sprawozdania z zamknięcia rachunków wydatków i dochodów *funduszu indemnizacyjnego krakowskiego* niepobierającego żadnego uposażenia z Skarbu państwa.

Ogół *dochodów* tego funduszu w 1882 r. przewidziano w budżecie na ów rok na 187.569 zł., zaś przedłożone zamknięcie rachunków wykazuje, iż rzeczywiste dochody w r. 1882 wynosiły ogółem 202,528 zł. 62 ct., przeto były większe od preliminowanych o 14.959 zł. 62 ct., jeżeli wliczymy w poczet dochodów pozostałość z rachunków z końcem r. 1881 wynoszącą 17.660 zł. 30 ct. przekazaną w części na dochód r. 1882. Porównawszy szczegółowe pozycje dochodów rzeczywistych z preliminowanymi, okazuje się, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w następujących rubrykach: Po 1sze dochód z dodatku indemnizacyjnego ustanowionego na 1882 r. w wysokości 20 centów od każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych preliminowano na 166.442 zł.; przyniósł zaś rzeczywiście tytułem zaległej należności za lata ubiegłe 41.448 zł. 15 ct., zaś tytułem należności bieżącej za 1882 r. 136.676 zł. 2 ct., razem przyniósł 178.124 zł. 18 ct., przeto więcej niż preliminowano o 11.682 zł. 18. ct. (Nawiasowo tu przypomnimy, że w roku poprzednim 1881 dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości 30 centów od każdego złotego ordynaryum podatków bezpośrednich przyniósł na poczet należności bieżącej tylko 90.373 zł., zaś na poczet należności zaległej z lat dawniejszych 37.082 zł. razem 127.455 zł.).

Powodem, iż dodatek indemnizacyjny przyniósł w 1882 r. większy dochód rzeczywisty niż preliminowano, było to, że przy preliminowaniu tego dochodu z dodatku indemnizacyjnego na r. 1882 obrachowano za nisko podstawę do wymiaru tego dodatku, to jest obliczono dochód z podatków państwowych bezpośrednich na niższą sumę od tej, którą istotnie pobrano w podatkach w r. 1882. Albowiem nie można uzasadniać tej przewyżki rzeczywistego dochodu z dodatku

indemnizacyjnego na dochód preliminowany ani tym faktem, że w r. 1882 ściągnięto, jak zwykle, znaczną część należności dodatku zaległej z lat dawniejszych, gdyż z drugiej strony zaległa znów w r. 1882 znaczniejsza jeszcze kwota bieżącej należności dodatku indemnizacyjnego od tej jaką uczyniła ściągnięta część zaległości z lat dawniejszych, gdyż ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego w Krakowskiem wynosił z końcem 1881 r. 88.041 zł. 69 ct.; zaś z końcem 1882 r. 95.402 zł. 50 ct. Nie jest także i być nie może powodem większego dochodu rzeczywistego 1882 z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu krakowskiego, niż był preliminowany na ów rok, fakt przytoczony jako uzasadnienie w zamknięciu rachunków, to jest zwrot przez fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski funduszowi krakowskiemu należnej mu części dodatków indemnizacyjnych z r. 1881, gdyż natomiast nie oddano znów w 1882 r. funduszowi indemnizacyjnemu krakowskiemu części należnej mu dodatków indemnizacyjnych zapłaconych przez dyrekcje dróg żelaznych za 1882, a część ta należna za r. 1882 była większa od części należnej w r. 1881, albowiem była po raz pierwszy wymierzana od całej należności podatku dochodowego i zarobkowego płaconych przez wspomniane dyrekcje dróg żelaznych.

Po 2gie dochód rzeczywisty był większy od preliminowanego w tytule za wylosowane obligacye własne, gdyż przyniósł istotnie 1.365 zł., a na ten dochód przypadkowy nic nie preliminowano. Po 3cie dochód ze zwrotu za brakujące kupony przy obligacyach indemnizacyjnych przedłożonych do wypłaty preliminowano 1.000 zł., przyniósł zaś istotnie 1.383 zł. 21 ct. Pomniejsze różnice pomijamy.

Ogół *wydatków* funduszu indemnizacyjnego krakowskiego obrachowano w budżecie na 1882 r. na taką samą sumę 187.569 zł. w jakiej preliminowano dochody, zaś z zamknięcia rachunków widzimy, że ogół rzeczywistych wydatków wynosił 190.300 zł. 29 ct.; przeto więcej o 2.727 zł. 62 ct. — Z porównania szczegółowych pozycji wydatków rzeczywistych w 1882 r. z preliminowanymi na tenże rok okazuje się: że wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych: Po 1sze na spłatę wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych, gdyż preliminowano na ten wydatek 91.350 zł.; wydano rzeczywiście 93.775 zł. 50 ct., więcej o 2.425 zł. 50 ct. Po 2gie na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu, wydano 1.868 zł. 51 ct.; a na ten wydatek nic nie preliminowano, bo nie przewidywano, czy będzie można przewyżkę dochodów nad wydatki użyć na to zakupno. Po 3cie na zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych preliminowano 400 zł., wydano 3.137 zł. 97 ct. Natomiast wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych: Po 1sze na zarząd funduszem indemnizacyjnym krakowskim preliminowano 900 zł., wydano 821 zł. 50 ct.; po 2gie na spłatę kuponów zapadłych w latach ubiegłych i w r. 1882. a w tym roku przedstawionych do wypłaty preliminowano 94.919 zł., wydano rzeczywiście 90.640 zł. 12 ct., mniej o 4.278 zł. 88 ct.

Porównawszy ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1882 r. wynoszący 202.528 zł. 62 ct. z ogółem rzeczywistych wydatków w tymże roku, wynoszących 190.300 zł. 29 ct., okazuje się przewyżka dochodów nad wydatki, czyli pozostałość z rachunków z końcem 1882 r. w kwocie 12.228 zł. 33 ct.; gdy zaś cała pozostałość z rachunków z końcem r. 1881. w kwocie 17.660 zł. 30 ct., zamieszczona była w dochodach funduszu, przeto istotnie pozostałość z rachunków tego funduszu zmniejszyła się o 5.431 zł. 96 ct., jak to już wspomnieliśmy na początku tego sprawozdania.

Majątek własny funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosił z końcem 1882 r. 62.714 zł. 64 ct.; gdy zaś z końcem 1881 r. majątek ten wynosił 100.688 zł. 37 ct., przeto zmniejszył się o 37.973 zł. 73 ct. Zmniejszył się zaś ten majątek głównie z powodu, że fundusz indemnizacyjny krakowski zniszczył część obligacyj indemnizacyjnych krakowskich, będących jego własnością, za sumę 40.500 zł. m. k. czyli 42.525 zł. w. a. Dodamy tutaj, że fundusz indemnizacyjny krakowski umorzył i zniszczył własnych obligacyj do końca 1882 r. za sumę 623.868 zł.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosiły z końcem 1882 r. 176.572 zł. 21 ct., gdy zaś z końcem 1881 r. ogół aktywów tegoż funduszu obliczony był na sumę 211.535 zł., przeto zmniejszył się o 34.962 zł. 79 ct., a to głównie z powodu, że w poczet aktywów wchodzący majątek funduszu zmniejszył się znacznie.

Passywa funduszu indemnizacyjnego krakowskiego były z końcem 1882 r. następujące: 1. należność powstała z wydatków na zarząd 6 zł. 51 ct.; 2. należność za obligacje wylosowane ale dotychczas nie przedłożone do wypłaty 58.233 zł.; 3. odsetki od obligacyj indemnizacyjnych, to jest kupony zapadłe po koniec 1882 r. a dotychczas nie przedłożone do wypłaty 131.000 zł.; 4. zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych i innych nadpłat 1.113 zł. 78 ct.; 5. i główne passywum, należność za obligacje indemnizacyjne pozostałe jeszcze do losowania i spłacenia od początku 1883. do końca 1898 r. 1,728.016 zł. 50 ct.; ogół więc passywów wynosi 1,921.922 zł. 62 ct.; ponieważ zaś z końcem 1881 r. ogół passywów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosił 2,054.337 zł. 19 ct., przeto zmniejszył się o 132.414 zł. 57 ct.

Zdaliśmy więc Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę z zamknięcia rachunków za r. 1882. wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych, administrowanych dotychczas przez c. k. rząd i z ich terażniejszego stanu. Jednak zważywszy, że Wysoki Sejm nie załatwiał i nie załatwia stanowczo zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych z powodu, iż te zamknięcia rachunków przedkładane są Sejmowi od 1871 r., poprzednie zaś zamknięcia rachunków nie były Wysokiej Izbie przedłożone a tem mniej przez nią załatwione, przeto rachunki teraz przedstawiane nie mogą być ani należycie zbadane ani stanowczo załatwione;

zważywszy powtórę, że Wysoki Sejm nie zapuszczał się dotychczas w stanowcze rozpoznanie rachunków i ich załatwienie z tego także powodu, iż skarb państwa rości sobie z tych rachunków pretensye do kraju, których Sejm nigdy nie uznał i uznać nie może, — pozostaje komisya budżetowa na témże samem stanowisku w obec zamknięcia rachunków za rok 1882. i wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego, a przyjmuje tylko je do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesjach sejmowych.

We Lwowie 7. Października 1883 roku.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.